

Täysistunto

Keskiviikko 6.11.2019 klo 14.01—19.16

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pelastuslain muuttamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 59/2019 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.44 **Sisäministeri Maria Ohisalo** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvät kansanedustajat! Kyseessä on siis hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pelastuslain muuttamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi. Esitys on osaltaan osa niitä lainsäädäntömuutoksia, joita tehdään sen vuoksi, että hallintolainkäyttölaki korvautuu ensi vuoden alussa lailla oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Pelastuslain, Pelastusopistosta annetun lain ja palo-suojelurahastolain muutoksenhakua koskevat säännökset muutettaisiin vastaamaan yleislainsäädäntöön tehtyjä muutoksia.

Esityksessä ehdotetaan myös tiettyjä muita muutoksia lainsäädäntöön. Pelastusopiston opiskelijoille säädetty kielto hakea muutosta tietyissä asioissa korkeimmalta hallinto-oikeudelta kumottaisiin. Jatkossa hallinto-oikeuden päätökseen asiassa, joka koskee esimerkiksi opiskelijaksi ottamista tai opiskeluoikeuden menettämistä, saisi hakea muutosta siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa säädetään. Muutos parantaisi opiskelijan oikeusturvaa ja saattaisi Pelastusopiston ammatilliseen perustutkintoon opiskelevat yhdenvertaiseen asemaan pelastustoimen päällystötehtäviin opiskelevien ammattikorkeakouluopiskelijoiden kanssa. Lisäksi pelastuslaissa olevat viittaukset kumottuun henkilötietolakiin ja siinä käytettyyn termiin ”arkaluonteiset tiedot” muutettaisiin vastaamaan tietosuojalainsäädännössä tapahtuneita muutoksia ja hätäkeskustoiminnasta annetussa laissa oleva viittaus henkilötietolakiin kumottaisiin. — Kiitos.

14.46 **Markku Eestilä kok:** Arvoisa puhemies! On hyvä, että ministeri tuli tänne viime hetkellä paikalle esittelemään tätä lainsäädäntöä. [Maria Ohisalo: Olen istunut täällä melkein tunnin!] — Okei, anteeksi sitten. Katsoin väärin. Luulin, että ministeri ei ole paikalla, kun en nähnyt, että siellä on joku. — Joka tapauksessa tarkoitukseni on hieman pohtia tätä, että missä mennään ja minkälaisia päätöksiä tehdään, milloin ministeriössä ja milloin tässä salissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

Katsoin tätä 55 §:ää ”Valtion vastuu koulutuksesta”: ministeriö voi päättää, mikä yhteisö antaa sitä koulutusta. Tässä on viime keväältä sisäministerin tiedote, johon kansalaiset varmaan uskoivat kuin vuoreen, ainakin tuolla Itä-Suomessa, Kuopiossa. Tässä lukee, että Kriisinhallintakeskus siirtyy pääkaupunkiseudulle — hyvä asia pääkaupunkiseudulle varmaankin — ja pelastuskoulutus keskitetään Kuopioon. Sisäministeri Mykkänen päätti tämän. Ovatko hallituspuolueet nyt tietoisia siitä, että uusi sisäministeri ilmeisesti, muistaakseni, on linjannut jossain muualla kuin tässä salissa, että ilmeisesti vuodesta 21 lähtien ei tämä pelastusalan peruskoulutus alakaan Kuopiosta? Vai minkälainen tilanne on nytten, arvoisa sisäministeri: minkälaisen päätöksen te olette tehnyt, ja onko se nyt erilainen kuin viime keväänä sisäministeriön tiedotteessa annettu linjaus?

14.47 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Olisin myöskin edustaja Eestilän tavoin halunnut nostaa esille tämän valtion vastuun koulutuksesta, joka tässä muutoin aika teknisluontoisessa hallituksen esityksessä on. Huoleni on sama, eliikkä Kriisinhallintakeskuksen muuton yhteydessä edellisen hallituksen aikana tehtiin selkeä lupaus siitä, että Kuopion Pelastusopistoon keskitetään meillä pelastusalan koulutus, ja Helsingin Pelastuskoulun tiloja pidettiin jopa vanhanaikaisina ja sopimattomina tulevaisuudessa koulutuksen järjestämiseen. Nyt kuitenkin sitten sisäministeriö on linjannut, että Helsingissä edelleenkin jatketaan koulutusta. Voisi sanoa, että tällä tavoin se kompensatio, mitä odotettiin tuonne Itä-Suomen suuntaan, tämän hallituksen toimesta ollaan vesittämässä, mikä näkyy myöskin niissä määrärahoissa, joita tähän koulutuksen järjestämiseen odotettiin tuolla Kuopion puolella mutta joita nyt ei sitten tulla vastaavissa määrin saamaan. Siinä mielessä tämä tuntuu kyllä harmilliselta.

Kuopion Pelastusopistolla on myöskin odotettu sitä, että ministerillä olisi mahdollisuus tulla siellä käymään. En tiedä, onko ministeri jo käynyt siellä. Toivotaan, että olisi, koska täytyy sanoa, että kun itselläni oli mahdollisuus tuolla alueella vierailla aikoinaan, niin se kyllä teki valtavan suuren vaikutuksen, että Suomessa on tuollainen koulutusalue, jossa tällaisia todellisia kriisitilanteita voidaan oikeasti harjoitella. Vastaavantyyppisiä alueita ei meillä Suomessa missään muualla ole.

Tietysti hivenen on herättänyt kysymyksiä sekin, että kun ministeri toimii myöskin Helsingin kaupunginvaltuustossa valtuutettuna ja tämä Helsingin Pelastuskoulu toimii Helsingin kaupungin alaisuudessa, niin onko ministeri sitten valtuutettuna tästä asiasta päättäessään minkälaisessa roolissa ja onko kokenut, että näitten roolien välillä olisi jonkunlaista ristiriitaa, kun kuitenkin valtuutettuna on kysymys oman kaupungin koulutuksen turvaamisesta. Siinä mielessä tietenkin aina toivotaan, että näitä asioita pystytään katsomaan sieltä valtakunnallisesta näkökulmasta, koska tämä Kuopion Pelastusopiston tulevaisuus on kuitenkin niin tärkeä koko tälle pelastusalan koulutukselle.

14.50 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Nyt täytyy sanoa, että monasti olen hyvin eri linjoilla sisäministeri Ohisalon kanssa, mutta tässä Pelastusopisto ja Helsingin Pelastuskoulu -kysymyksessä Ohisalo on tehnyt äärimmäisen järkevän ratkaisun jatkaessaan tätä Helsingin Pelastuskoulua, ja itse asiassa sitä pitäisi jatkaa tämän jälkeenkin.

Olen tässä viime viikkoina tavannut pelastus- sekä hätäkeskusalan ihmisiä, ja he ovat kyllä kovasti toivoneet, että tämä koulutus säilyy täällä pääkaupunkiseudulla, koska itse asiassa Kuopio ei pysty tuottamaan tänne pääkaupunkiseudulle riittävästi palomiehiä. Toi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

sekseen Häätäkeskuslaitokselta uupuu henkilöstöä, ja siinäkin voisi olla yksi ratkaisu tuoda se koulutus tänne etelään, niin kuin tehtiin joitakin vuosia sitten.

Tämä opiskelijoiden oikeusturvan parantaminen on sinänsä hyvä asia, mutta olisin kysynyt tästä lakiesityksestä sen verran, millä tavalla tämä suhteutuu muuhun tuomioistuinten ja muutoksenhaun osalta. Kun nyt samaan aikaan tässä täysistunnossa meillä tulee lastensuojeluasioista lakiuudistus, jossa tämä tuotaisiin valitusluvan alle eli siis ehkä heikennetään lastensuojelun oikeusturvaa, niin millä tavalla hallitus nyt katsoo tätä kokonaisuutta, niin että nämä menisivät linjassa, niin että kun jossain parannetaan, niin jossain ei heikennetä ja niin päin pois, koska tiedetään, että tällä hetkellä meidän muutoksenhakutuomioistuimet ovat täysin ylityöllistettyjä muutoinkin?

14.52 Markku Eestilä kok: Arvoisa puhemies! Jatketaan vielä tätä keskustelua. Tämä on nimittäin mielenkiintoista, että olemmeko me nyt täällä Helsingin kaupunginvaltuutettuja, Kuopion kaupunginvaltuutettuja vai Suomen kansan edustajia. Minun mielestäni tämä on vähän erikoista: siirrettäköön vaikka Inariin tämä koulutus, mutta jos se on jo kerran tehty linjaus ja se on ollut sisäministeriön tiedotteessa viime keväänä, että tässä tehdään selvä vaihtokauppa, alueelta viedään jotakin ja alueelle annetaan jotakin, niin nyt se on vesitetty. Minkälainen uskottavuus tässä tulee, kun me tiedämme, että ministeri on vielä Helsingin kaupunginvaltuutettu? Me tiedämme, että ministerinä häntä ei intressijääviys sido. Mutta tämä antaa hyvin erikoisen kuvan, että te vedätte heti kotiinpäin. Ketä te olette kuullut? Oletteko te Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen edustajia kuullut? Sieltä tulee varmaan tietynlainen viesti. Ja onko teille Kuopiossa sanottu, että siellä ei ole mahdollista kouluttaa Suomen tarpeisiin, koska siellä on valtavasti uhrattu infraa ja siellä on viimeisen päälle laitteet ja kaikki edellytykset koulutus antaa siinä muodossa, että se varmasti on pätevää?

Vielä sanoisin, että onhan tämä erikoinen juttu, että kun te, perussuomalaiset, olette aikoinaan ilmoittaneet, että te olette sorateittensipuoalue, niin te vastustatte sitä, että pelastusalan koulutus keskitetään Itä-Suomeen, Kuopioon, vaan te haluatte, että sitä jatketaan Helsingissä. Tämä on hyvä viesti Itä-Suomelle. [Mari Rantanen pyytää vastauspuheenvuoroa]

Puhemies Matti Vanhanen: En tässä vaiheessa anna vastauspuheenvuoroja. Kannattaa pyytää varsinainen puheenvuoro.

14.53 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Edustaja Eestilä kyllä kuvasi erittäin hyvin tätä tilannetta, että nimenomaan kysymys on meidän ymmärtääksemme ollut yli hallituskausien menevästä kompensatiopäätöksestä, jolla todellakin oli tarkoitus nimenomaisesti Itä-Suomen ja ennen kaikkea Kuopion Pelastusopiston tulevaisuus turvata, ja nyt sitten sisäministeri on tehnyt tällä kaudella heti pyörtävän päätöksen.

Täytyy kyllä ihmetellä myöskin perussuomalaisten kantaa tässä. Hyvä tietää sinällänään, että täällä ollaankin sitä mieltä, että mieluummin Helsingissä jatkettaisiin tulevaisuudessaakin tätä koulutusta pidemmän päälle, nimittäin teidän edustajanne, edustaja Reijonen, on kyllä kovasti tuolla Kuopion seudulla profiloitunut tällä, ja häntä on erityisesti lehdissä siellä haastateltu, hänen kirjallista kysymystään on nostettu esille, mutta tämä on tietysti hyvä nyt sitten siellä Savon puolella tietää, että itse asiassa kyllä ollaankin perussuomalaisten mielestä mieluummin keskittämässä tänne Helsinkiin tätä koulutusta. Siinä mieles-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

sä puolueen kanta näyttääkin olevan sitten se, että Helsinki on se oikea paikka, ja toivotaan jopa, että tulevaisuudessa se enemmän keskittyisi tänne.

Nyt kyllä suosittelisin, että kannattaa sinne Kuopion Pelastusopistolle mennä ja vieraila sillä alueella ja nähdä, että se on Suomen oloissa aivan ainutlaatuisen hieno paikka kouluttaa pelastusalan henkilöstöä, ja se on sellainen paikka, jonne ympäri Eurooppaa tullaan katsomaan nimenomaan näitä katastrofiharjoitusalueita. Vastaaventyypisiä alueita ei ole muualla. Toivonkin, että me ymmärtäisimme tässä salissa, niin kuin edustaja Eestilä tuossa totesi, että nyt katsotaan koko Suomen etua ja sitä, missä alan henkilöstö pystyy saamaan parhaan mahdollisen koulutuksen.

14.55 Mia Laiho kok: Arvoisa puhemies! Hätäkeskuspäivystäjien ja pelastajien koulutus on tärkeä asia. Se on tärkeä asia koko maalle, ja riittävän henkilöstön saaminen koko maan tarpeisiin on siinä tärkeässä roolissa. Itse olen tyytyväinen siihen, että on nyt tehty linjaus, että Helsingissä jatkuu pelastajien koulutus, koska siihen liittyy myöskin lähihoito. Heillä on ollut mahdollisuus lähihoitajakoulutukseen siinä ohessa. Kuten tiedetään, ikääntyneiden ihmisten määrä jatkuvasti kasvaa kotihoidossa, ja sen takia on hyvä, että myöskin pelastajilla on lähihoitajakoulutusta ja he pystyvät vastaamaan niihin moninaisiin tehtäviin, joissa on ikäihmisiä usein mukana. Se ei tarkoita sitä, etteikö Kuopion Pelastusopistolle ole edelleenkin jatkossa vankka tarve. Näitä molempia tarvitaan.

Haluaisinkin lähestyä tätä asiaa tarpeiden lähtökohdista. Uusimaa on iso alue, ja täällä tarvitaan paljon henkilökuntaa, ja sen takia on tärkeätä, että myöskin täällä koulutetaan henkilöstöä. Nähdäkseni ei ole järkevää, että tänne mitenkään keskitetään sitä koulutusta, mutta meillä pitää olla useampi paikka. Voi olla Kuopio ja Helsinki, molemmat. Erityisen tärkeätä tämä on myös esimerkiksi perheellisille ihmisille, jotka eivät lähde — esimerkiksi hätäkeskuksen päivystäjien saantivaikeudet osittain johtuvat siitä, että perheelliset eivät lähde Kuopioon, vaikka se puolitoista vuotta on tietenkin suhteellisen lyhyt aika, mutta se on kuitenkin perheellisille ihmisille iso asia muuttaa kaupunkia. Ehkä lähtisin tässä siitä, että lähdetään rakentamaan hyvää koulutusverkostoa, joka palvelee koko maata.

14.57 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Näihin äskeisiin puheenvuoroihin: Ensinnäkään tässä ei ole perussuomalaisen linjaa kerrottu, vaan se, miten minä tämän asian näen. Siinä voi olla monenlaisia näkökulmia, ja on hyvä huomata tässä kohtaa, että turvallisuus ei saa olla koskaan minkään sortin kompensatiopäätös, mikä täällä myöskin on tuotu esiin, vaan kysymys on ihan käytännöistä. Nythän me emme varmastikaan kukaan aja sitä, että jompikumpi lakkautetaan, ja Kuopion harjoitusalueen ja Kuopion Pelastusopiston infraa kouluttamiseen ei kukaan kiistä, mutta se on fakta, että valitettavasti ne koulutusmäärät eivät riitä. Ne eivät riitä Helsingin, eivät riitä Uudenmaan tarpeisiin.

Ja kuten tässä edustaja Laiho äsken juuri kertoi, juuri näin se on, että täältä on vaikea esimerkiksi perheellisten ihmisten lähteä opiskelemaan Kuopioon. Sitten jos he lähtevät, niin he eivät välttämättä palaa takaisin, ja se on toinen asia. [Hannakaisa Heikkinen: Sama matka se on toiseen suuntaan!]

Nyt on niin, että Helsingin pelastusopisto on vastannut pelastajien koulutuksesta Helsingissä jo pitkän aikaa erittäin laadukkaasti ja ottaen huomioon Helsingin ja pääkaupunkiseudun erityispiirteet, ja tätä ei pitäisi hukata. En tiedä, onko tässä salissa tietoa siitä, mutta joskus silloin, kun hätäkeskuspäivystäjistä oli kova pula, myös sitä koulutusta järjestettiin täällä pelastusopiston tiloissa, jolloin myös saatiin tänne pääkaupunkiseudulle hätäkeskus-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

päivystäjiä. Ja esimerkiksi täältä meidän etelän hätäkeskuksesta puuttuu tällä hetkellä 15—20 henkilötyövuotta, ei ole päivystäjiä, joten toisin sanoen tätäkin koulutusta itse asiassa olisi täällä etelässä enemmän kuin tarpeen saada.

Minusta tätä ei kannata katsoa niinkään aluepoliittisesti. Tätä pitää katsoa turvallisuus ja tarpeet edellä, ja minun mielestäni tämä Helsinki kannattaa säilyttää, jolloin meillä myöskin etelän työntekijätarpeet tulevat paremmin huomioituiksi.

Puhemies Matti Vanhanen: Minä yritän puhemiehenä olla joustava ja ymmärtäväinen siinä, että tämmöistä ajankohtaiskeskustelua kiinnostavista asioista käydään, mutta nyt tähän mennessä keskustelussa ei ole käytetty ainoatakaan puheenvuoroa, jossa edes yhdellä lauseella olisi käsitelty tätä varsinaista lakiesitystä.

15.00 Petri Huru ps: Arvoisa herra puhemies! Kiitos ministerille esityksestä. Haluaisin kysyä tästä 23 §:stä, missä mainitaan, että ministeriö valvoo pelastustoimintaa, sen palvelujen saatavuutta ja tasoa. Miten te näette, onko tämä riittävä kirjaus, jotta voitte valvoa palvelutason ja asemaverkoston pysyvyyttä, kun viime kauden pelastusuudistus ei mennyt läpi — eli että turvataan nykyinen palvelutaso ja asemaverkoston säilyvyys. Onko tämä kirjaus mielestänne siihen riittävä?

Edustaja Essayahille tiedoksi, että myös länsirannikon pelastusharjoitusalue tarjoaa vastaavia palveluita kuin Kuopio, myös Euroopan laajuisesti, joten pitäisikö 55 §:ssä olevaan kirjaukseen, jossa ministeriö voi hyväksyä myös muun julkisyhteisön ylläpitämän oppilaitoksen, [Puhemies koputtaa] lisätä myös harjoitusalue, jotta oppilaitoksen lisäksi myös harjoitusalueita voitaisiin käyttää alueellisesti? — Kiitos.

15.01 Hanna Huttunen kesk: Arvoisa puhemies! Koetan keksiä, mitenkä linkittäisin sen tähän hallituksen esitykseen, mutta pakko on kyllä sanoa tässä nyt edustaja Rantasen äskeiseen puheeseen viitaten, että ei se yhtään sen vaikeampaa ole mennä opiskelemaan pohjoisuuntaan kuin pohjoisesta tänne etelän suuntaan, ja valitettavasti se liikenne on aika usein toisinpäin. Täällä on puhuttu paljon Savo-Karjalan kansanedustajien toimesta sen koulutuksen merkityksestä meidän alueella, ja se on äärettömän tärkeää. Odotankin nyt ministerin vastausta asiaan, koska olen ymmärtänyt näin, että Kuopio ei joudu pettymään jatkossa: tämän siirtymäajan jälkeen se koulutus on ja pysyy sitten siellä Kuopiossa, niin että tämä soutaminen ja huopaaminen päättyy. Kyllä täytyy sanoa, että ainakaan keskustapuo-lueessa ei ole pienintäkään epäilystä puolueen linjasta, ja se on kyllä se, että me kannatamme aluepolitiikkaa ja alueellistamista.

15.02 Ari Torniainen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys käytännössä on lähes siinä, että yleislainsäädännön muutoksista johtuvia teknisiä muutoksia pelastustoimen ja hätäkeskustoimen lainsäädäntöön tehdään ja laitetaan tässä käytäntöön.

Sitten, kun tässä keskustelussa tämä on laajentunut Kuopiota koskien, ymmärrän hyvin edustajien Eestilä ja Essayah kannanotot ja näkemykset siitä, että usean vuoden ajan on keskusteltu siitä, mikä on Kuopion pelastuskeskuksen ja koulutusalan tulevaisuus, ja itse toivon, että se saa jatkua siellä edelleen ja kehittyä.

Kaiken kaikkiaan itse toivon, että meillä pystyttäisiin eri ministeriöissä myöskin laajemmin koko maata katsomaan alueellistamisen näkökohdista ja toimintoja koko Suomeen laajentamaan. Ja itse toivon, että sama linja jatkuu myöskin Kuopion Pelastusopistolla, ni-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

menomaan niin, että siellä toiminnot kehittyvät ja siellä koulutuspaikat lisääntyvät, niin kuin olen ymmärtänyt, että esimerkiksi ensi vuonna siellä koulutuspaikat lisääntyvät. Toivomme, että ministeri myöskin tähän asiaan ottaa kantaa tässä keskustelussa, koska se on noussut esille.

Sitten itse kaiken kaikkiaan toivon, että meillä koko maassa kehitetään niin laajakaistaverkostoa kuin muitakin tietoliikenneyhteyksiä ja liikenneyhteyksiä ihan sen takia, että silloin pystytään hyödyntämään koko maata paremmin myöskin ministeriöitten eri toimialoilla.

15.04 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin keskusta kannattaa esitystä. On siis hyvä, että Poliisiammattikorkeakoulun kirjoilla olevat opiskelijat asetetaan oikeusturvan kannalta samalle viivalle. Siitä tähän tässä on kysymys. Pelastusalan päällystökoulutus on hallinnollisesti Poliisiammattikorkeakoulussa, vaikka koulutus annetaan Kuopion Pelastusopistossa.

Itseänikin huolestuttaa tämä paljon puhuttu Kuopion tilanne, ja minusta tätä kysymystä pitää todella voimakkaasti katsoa aluepolitiikan näkökulmasta. Sitä ei voi tässä sivuuttaa. Tässä kannanotto myöskin edustaja Rantasen sanoihin. Sinänsä on hyvä, että Kuopiolle annetut lupaukset opiskelijamäärän kasvattamisesta pitävät myös ensi vuonna. Herää kuitenkin kysymys, kuinka pysyvä päätös on Kuopion kannalta — varsinkin jos palomiehiä koulutetaan niin Kuopiossa kuin Helsingissäkin yli tarpeen. Jatkan siis kysymystä ja toistan kysymyksen, joka täällä on aikaisemminkin tullut. Kysyisin ministeriltä ystävällisesti — kiitos siitä, että olette paikalla: mikä on Kuopiossa annettavan koulutuksen tulevaisuus?

15.05 Jussi Halla-aho ps: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Eestilällä ja edustaja Essayahilla on luonnollisesti vahva puoluepoliittinen intressi puhua perussuomalaisista. Muistutan kuitenkin, että kyseessä on hallituksen esitys, ei perussuomalaisten esitys.

Kuten edustaja Mari Rantanen aivan oikein totesi, hän ilmaisee kantansa helsinkiläisenä kansanedustajana, siis helsinkiläisten edustajana, ja aivan samalla tavoin edustaja Reijonen puhuu kuopiolaisena kansanedustajana. Meillä on Suomessa vaalipiirijako juuri sitä varten, että myös alueelliset intressit tulisivat huomioiduiksi ja kuulluiksi päätöksenteossa ja poliittisessa keskustelussa. Valitettavasti usein on niin, että alueelliset intressit ovat riskitilassa keskenään, ja tietyllä tavalla kyse on usein nollasummapelistä. — Kiitos.

15.06 Anu Vehviläinen kesk: Arvoisa puhemies! Toteaisin edustaja Halla-aholle sen, että sen lisäksi, että olemme täällä omien vaalipiiriemme edustajina, olemme myös koko Suomen kansanedustajia, ja meidän pitää katsoa kokonaisuutta eikä vain sitä, mistä me olemme.

Ensinnäkin haluan todeta tästä esityksestä samalla tavalla kuin tässä jo edustaja Kivisaari toi esille eli että tässä on kysymyksessä oikeasti Poliisiammattikorkeakoulun kirjoilla olevien opiskelijoiden asettamisesta oikeusturvan kannalta samaan asemaan ja sitten erikseen vielä siitä, että pelastusalan päällystökoulutus on hallinnollisesti Poliisiammattikorkeakoulussa, vaikka se koulutus annetaan Kuopiossa.

Mutta sitten tähän itse kysymykseen Pelastusopistosta. Minun korvaani kyllä särähti erityisesti kaksi lausetta täältä. Ensinnäkin se, että Kuopio ei pysty riittävällä tavalla kouluttamaan. Kyllä se pystyy, kun koulutuspaikkoja on riittävästi ja resursseja on riittävästi. Ja toinen kysymys oli siitä, voiko perheellinen lähteä kouluttautumaan. Kyllähän me tiedäm-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

me, että jokainen perheellinen joutuu miettimään, kun koulutuspaikkaa hakee, että miten tämä sujuu — että ei tämä ole pelkästään nyt Pelastusopiston kysymys. Ja Helsingistä on aivan yhtä lyhyt matka Kuopioon kuin Kuopiosta Helsinkiin, se kannattaa meidän aina muistaa.

Sitten ehkä sen sanoisin Kuopion osalta, että Kuopio on joutunut itse asiassa jo vuosikymmenienkin ajan erittäin poukkoilevan politiikan kohteeksi myös koulutuksen osalta. Aikanaan lakkautettiin hammaslääkärikoulutus Kuopion yliopistosta, nykyisestä Itä-Suomen yliopistosta, ja nyt se tuotiin sinne takaisin. Kaikki tunnemme Fimean asian, sen, miten siinä palloiteltiin ja poukkoiltiin moneen suuntaan. Tämmöisen poliittisen uskottavuuden kannalta on erittäin tärkeää, että niissä päätöksissä kehdetään, mitä tehdään, niin että ei heti lähdetä muuttamaan. Sen takia tässä on käyty myös ministeri Ohisalon kanssa keskustelua tästä asiasta, että mikä tämä tulevaisuus on. Itse luotan siihen, että ministeri Ohisalo katsoo, että koulutus pelastuspuolella tullaan keskittämään sinne Kuopioon ja että tämä on väliaikainen ratkaisu, mitä tässä nyt parille vuodelle on tehty.

Sitten ylipäänsä koulutuksesta: Me kaikki tiedämme sen, että sillä on aina valtava merkitys alueille, mutta jos me katsomme turvallisuusalaa, niin myös poliisipuolella on tehty kokoaminen yhteen. Ei ole kovin pitkä aika siitä, kun Poliisiammattikorkeakoulu toimi täällä Otaniemessä ja poliisiopisto toimi siellä Tampereella. Nyt ne on koottu sinne Tampereelle, ja minun käsitykseni mukaan asia toimii erittäin hyvin.

Puhemies Matti Vanhanen: Koska varattu puoli tuntia alkaa kohta menemään ohi, niin ministeri Ohisalo.

15.09 Sisäministeri Maria Ohisalo: Arvon puhemies! Hyvät kansanedustajat! Kiitoksia näistä tärkeistä huomioista ja kysymyksistä.

Ensinnäkin lähdetään tietysti siitä, että tämä hallitus on uusi hallitus, joka katsoo asioita hieman eri tavalla kuin aiemmat hallitukset, ja senkin vuoksi tässä kokonaisuudessa, kun keskustelemme pelastusalan koulutuksesta, meillä on käynnissä pelastusalan koulutuskokonaisuusuudistus ja pohdinta siitä, miltä koko alan koulutusnäkymät näyttävät, ei vain Kuopion Pelastusopiston tulevaisuus vaan ylipäätään se, kuinka saamme tarpeeksi pelastusalan ammattilaisia ihan kaikkialle Suomeen. Tästä uudistuksesta tehdään vuoden 22 loppuun mennessä esitys eduskunnalle, ja toivon voivani ennen sitä käydä kaikkien teidän kanssa rakentavaa keskustelua siitä, mitä tarpeita meillä eri puolilla maata on.

Kysehän on siitä, että sisäministeriö jatkuvasti kehittää johdonmukaisesti Pelastusopistoa Kuopiossa valtakunnallisena osaamiskeskuksena ja varmistaa sen mahdollisuudet tuottaa korkeatasoista pelastusalan koulutusta. Eli kyse on siitä, että Kuopiolla on vahvasti tutkinnonanto-oikeus tällä hetkellä. Se, miksi Helsingin kohdalla on tehty tällainen määräaikainen päätös, johtuu siitä, että täällä on nyt jo vaikeuksia saada pelastusalan ammattilaisia töihin. Nyt toivon huomiota kaikilta: Tässä kysyttiin, onko niin, että tämä resurssi oli nyt sitten pois Kuopiolta. Ei ole, vaan Pelastusopisto Kuopiossa ja -koulu Helsingissä kouluttavat molemmat yli 20 uutta henkilöä per vuosi tästä eteenpäin. Itse asiassa me pääsemme muutaman vuoden ajan tasaamaan sitä vajetta, mikä meillä koko alalla on ollut. Tämä on keskeistä niin kauan, että saadaan se koulutuskokonaisuusuudistus yhdessä vietyä maaliin asti. Eli turvataan sitä hetkellistä hätätilaa, joka nyt tällä hetkellä on.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

Kun oli kysymys siitä, olenko menossa Kuopioon, niin kyllä, vanhaan opiskelu-, väitte-lykaupunkiini olen menossa. Vierailu on ollut sovittuna jo pidemmän aikaa, mutta toki ka-
lenteri on varsin täynnä ihan joka päivä.

Mitä tulee kysymykseen siitä, riittääkö: Täällä kysyttiin 23 §:stä. Kyseessä on tässä kohtaa on lähinnä tekninen muutos. On vain päivitetty sisäasiainministeriön sisäministe-
riöksi nykytilaa vastaamaan. Yksi pykälä ei tietysti koskaan yksinään turvaa mitään. Me tarvitsemme laajalti viranomaisyhteistyötä monessa. Tässäkin kohtaa on huomioitava se, että yhteistyötä tehdään ihan joka suuntaan ja pidetään huoli siitä, että tieto myös kulkee eri viranomaisten välillä mahdollisimman hyvin.

Pelastusopistoon palaan vielä sen verran, että kyse on todella siitä, kuten sanoin, että sitä kehitetään tällaisena valtakunnallisena osaamiskeskuksena, mietitään koulutustarpeita laa-
jalti, ja hallitus tässä tulee työskentelemään yhdessä sen puolesta, että valtiovarainministe-
riö meille ne resurssit myös sitten suo, jotta voimme Pelastusopiston toimintaa turvata mahdollisimman hyvin jatkossakin. — Kiitos.

15.12 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Vielä muutamaan kohtaan puutun tässä, kun tähän viitattiin edellisissä puheenvuoroissa.

Juuri niin kuin tässä ministeri Ohisalo totesi, niin sitä pulaa täällä pääkaupunkiseudulla on. Sillä ei liene itse asiassa kovin suurta väliä, lukeeko tämän Helsingin koulun nimessä ”Pelastusopisto”, mutta olennaista on nyt se, että sitä henkilöstöä tänne saadaan.

Ja koulutusmääriin viittasin sen vuoksi, että ei siellä kuitenkaan ole kapasiteettia ottaa ihan valtavia määriä oppilaita, muutenhan sitä pitäisi laajentaa, koska, kuten todettua, tilaa tarvitaan, ei voi vain laittaa päitä sinne.

Mutta minusta tässä on olennaista — ja on hienoa kuulla — että tämä tällainen kou-
lutuskokonaisuudistus on tekeillä. Siinä varmaan otetaan nämä tavallaan etelänkin mur-
heet ja tarpeet huomioon, ja siinä mielessä on hyvä varmaan sitä sitten odottaa. Voihan sen kompromissin tehdä ja työntää osan Tampereelle, jos se tuntuu paremmalta.

15.13 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Edustaja Halla-aho tuossa epäili, että oli jo-
tain erityistä syytä käydä perussuomalaisen kimppeihin tässä asiassa, mutta ihan samalla ta-
valla minä kuuntelin tässä kokoomuksen edustajien näkemyseroja — sitä, kuinka toisessa
vaalipiirissä asuva kokoomuslainen täällä on sitä mieltä, että Helsinkiin pitää edelleenkin
satsata, ja toinen, Itä-Suomesta tuleva, näkee tämän Kuopion Pelastusopiston tärkeänä.
Tässä on nimittäin puolueitten välillä isoja eroja. Meillä on puolueita, joilla on ideologias-
saan ajatus siitä, että koko Suomi on tärkeää pitää asuttuna. Silloin sellaisissa tilanteissa,
kun on mahdollisuus huolehtia, vaikkapa valtionhallinnon alueellistamisen kautta, siitä,
että koko Suomi pysyy asuttuna, niin sellaiset puolueet, joissa tämä on ideologinen tavoite,
ja niiden edustajat ovat näitten asioiden takana riippumatta siitä, mistä vaalipiiristä he tu-
levat. He eivät katso silloin vain pelkästään sitä oman vaalipiirinsä asiaa.

Tästä on hyvä esimerkki viime kaudelta: käräjäoikeusuudistus. Täällä Uudenmaan vaa-
lipiiristä tuleva edustaja Laukkanen, joka istuu lakivaliokunnassa, taisteli henkeen ja ve-
reen nimenomaan sen edestä, että me olisimme saaneet tämän haja-asutusalueitten käräjä-
oikeusverkoston pidettyä ja että olisimme voineet sen säilyttää siellä ja että myöskään Tuo-
mioistuinvirastoa ei oltaisi tuotu Uudellemaalle vaan että se olisi ollut joko Joensuussa tai
Rovaniemellä, koska nähtiin tärkeänä, että näitä laitoksia pitää saada myös Kehä kol-
mosen ulkopuolelle. Eli tässä tavallaan tällainen puolueitten välinen ero tulee, että ei

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

kaikissa puolueissa katsota vain sitä, mikä on sen oman vaalipiirin etu, vaan yritetään — niin kuin täällä edustaja Vehviläinen minusta hyvin sanoi — katsoa sitä kokonaisuutta, yritetään miettiä, mikä olisi sen kokonaisuuden kannalta tärkeätä. Ja sen takia tässä täytyy muistaa, että puolueitten välillä on eroja ja että on niitä puolueita, jotka näkevät, että koko Suomen asuttaminen on itseisarvo.

Viime kesänä muistaakseni Maaseudun Tulevaisuus teki gallupin, jossa kysyttiin juuri siitä koko Suomen asuttuna pitämisestä, ja kristillisdemokraatit olivat siinä kärjessä. Meidän jäsenistössä, meidän kannattajissa, oli sataprosenttinen kannatus sille ajatukselle, että näin tulee tehdä. Me näemme sen todella tärkeänä, että ihmisten pitää saada asua siellä, missä he haluavat, ja meidän pitää myöskin tehdä politiikalla se mahdolliseksi. Ja sen takia tässä totean vain tarkennuksena tähän keskusteluun liittyen, että puolueilla on tällaisia erilaisia ideologisia eroja, ja silloin tässä ei ole mitään erityistä tarvetta hyökätä yksittäisen puolueen tai sen puolueen eri vaalipiireistä tulevien kansanedustajien erilaisten näkemysten kimppuun, vaan keskittyä todellakin siihen politiikan linjaeroon.

Puhemies Matti Vanhanen: Aikataulun puitteissa viimeinen puheenvuoro keskustelun tähän osuuteen.

15.17 Sisäministeri Maria Ohisalo: Arvon puhemies! Kiitokset edustajille. Vielä lyhyesti Hätäkeskuslaitoksen tilanteesta, jota sivuttiin, joskaan se ei suoraan liity asiakokonaisuuteen, mutta haluan tuoda esille sen, että Hätäkeskuslaitoksen henkilöstömäärää ollaan lisäämässä tuleville vuosille 585:stä 620:een. Sen lisäksi koulutusmääriä kasvatetaan vuotuisesti, ja tätä varten on myös hallitus budjetissaan varannut lisärahaa. Eli on todettu ja havaittu se haastava tilanne, joka Hätäkeskuslaitoksella on. Tarvitaan lisää henkilöstöä, ja tarvitsee myös puuttua henkilöstön heikkoon työhyvinvointiin, joka on monessa tunnustettu.

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Keskustelu keskeytettiin kello 15.17.

Keskustelua jatkettiin kello 19.02.

Ensimmäinen varapuhemies Tuula Haatainen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 5 käsittelyä.

19.02 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Tässä kohtaa puhuttiin pelastusalan koulutuksista, ja totean Kuopiosta ja Helsingistä, että olisi hyvä, jos tätä pelastusalan koulutusta olisi molemmissa paikoissa.

Sitten tuli esille myös sellainen asia, että alettiin perussuomalaisia moittia siitä, että ajattelemmme vain kasvukeskuksia, kun puhumme koulutuspaikoista ja kouluista. Kyllähän se niin on, että meidän, perussuomalaisten, linja on se, että elämää on Kehätien ulkopuolella-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 59/2019 vp

kin. Koulutusalaä pitää käsitellä niin, että koulutusta on koko maassa, elikkä aluepoliittinen asia on tärkeä.

Tuli esille myös se, voiko edustaja ajaa oman maakuntansa asiaa. Eli voi olla, että puolueessa toinen edustaja ajaa esimerkiksi koulua Itä-Suomeen ja toinen Etelä-Suomeen ja silti ollaan samassa puolueessa. Sen takia edustajia on ympäri Suomen valittu. Se on hyvin luonnollista, että omaa maakuntaa puolustaa ja ajaa sen omankin maakunnan etua, mutta tietysti kokonaisuutta edustaja katsoo, ja se on tarkoitus, että kansanedustaja katsoo koko Suomen etua. Mutta mitenkään se ei ole haitallista, jos edustaja nyt puhuu myös oman maakuntansa puolesta ja ajaa niitä asioita.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.